

Lieta C-504/21

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2021. gada 17. augusts

Iesniedzējtiesa:

Verwaltungsgericht Stade (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 17. augusts

Pieteicēji:

Pieteicēja Nr. 1

Pieteicējs Nr. 2

Pieteicējs Nr. 3

Pieteicējs Nr. 4

Pieteicējs Nr. 5

Atbildētāja:

Bundesrepublik Deutschland

Pamatlietas priekšmets

Regula (ES) Nr. 604/2013 – Kritēriju un mehānismu paredzēšana, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm – Uzņemšanas pieprasījums – Noraidoša atbilde – Attiecīgo personu apelācija

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Savienības tiesību interpretācija, LESD 267. pants

Prejudiciālie jautājumi

1. Piekritība

a) Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (turpmāk tekstā – “Dublinas III regula”), 27. pants, attiecīgā gadījumā skatot to kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību Hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47. pantu un 51. panta 1. punktu, tomēr ņemot vērā tiesisko regulējumu Padomes Direktīvā 2003/86/EK (2003. gada 22. septembris) par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos, ir jāinterpretē tādējādi, ka pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij ir pienākums pieteikuma iesniedzējiem, tostarp bērniem, kas uzturas pieprasījuma iesniedzējā dalībvalstī un vēlas pārsūtīšanu saskaņā ar Dublinas III regulas 8., 9. vai 10. pantu, vai viņu ģimenes locekļiem pieprasījuma saņēmējā dalībvalstī Dublinas III regulas 8., 9. vai 10. panta izpratnē nodrošināt tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts tiesā saistībā ar uzņemšanas pieprasījuma noraidījumu?

b) Gadījumā, ja uz pirmā jautājuma a) daļu tiek atbildēts noliedzīgi:

Vai šādā gadījumā tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, kas atspoguļotas pirmā jautājuma a) daļā, nepastāvot pienācīgam tiesiskajam regulējumam Dublinas III regulā, tieši izriet no Hartas 47. panta, attiecīgā gadījumā skatot to kopsakarā ar Hartas 7., 9. un 33. pantu (skat. Tiesas spriedumu, 2016. gada 7. jūnijs, C-63/15, (*Mehrdad Ghezalbash*), 51. un 52. punkts, *juris*; Tiesa, spriedums, 2017. gada 26. jūlijs, C-670/16, (*Tsegezab Mengesteab*), 58. punkts, *juris*)?

c) Gadījumā, ja atbilde uz pirmā jautājuma a) vai b) daļu ir apstiprinoša:

Vai Hartas 47. pants, attiecīgā gadījumā skatot kopsakarā ar lojālas sadarbības principu (skat. Tiesas spriedumu, 2018. gada 13. novembris, C-47/17 un C-48/17, *juris* [ECLI:EU:C:2018:900]) ir jāinterpretē tādējādi, ka pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij ir jāinformē pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts par pieteikuma iesniedzēju iesniegto pārsūdzību par uzņemšanas pieprasījuma noraidījumu un pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij ir jāatturas izskatīt pieteikuma iesniedzēju patvēruma pieteikums pēc būtības, līdz pārskatīšanas procedūras negatīvam rezultātam?

d) Gadījumā, ja atbilde uz pirmā jautājuma a) vai b) daļu ir apstiprinoša:

Vai Hartas 47. pants, attiecīgā gadījumā ņemot vērā Dublinas III regulas 5. apsvērumā paustos vērtējumus, tādā gadījumā kā šeit aplūkots ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts tiesām ir noteikts pienākums nodrošināt tiesību aizsardzību steidzamības tiesvedības veidā? Vai pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts tiesām tiek noteikti termiņi lēmuma pieņemšanai par pārsūdzību?

2. Atbildības pāreja

a) Vai Dublinas III regulas 21. panta 1. punkta trešā daļa, skatot to kopsakarā ar Regulas (EK) Nr. 1560/2003, kas grozīta ar Regulu (ES) Nr. 118/2014 (Īstenošanas regula), 5. panta 2. punktu, principā nozīmē vairs neapstrīdamu atbildības pāreju uz pieprasījuma iesniedzēju dalībvalsti, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts noteiktajos termiņos noraida gan pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts sākotnējo pieprasījumu, gan lūgumu veikt atkārtotu izskatīšanu (skat. Tiesas spriedumu, 2018. gada 13. novembris, C-47/17 un C-48/17, 80. punkts, *juris*)?

b) Gadījumā, ja atbilde uz otrā jautājuma a) daļu ir apstiprinoša:

Vai tas tā ir arī tad, ja pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts lēmumi par noraidījumu ir nelikumīgi?

c) Gadījumā, ja atbilde uz otrā jautājuma b) daļu ir noliedzīga:

Vai patvēruma pieteikuma iesniedzējs pieprasījuma iesniedzējā dalībvalstī attiecībā pret pieprasījuma saņēmēju dalībvalsti var atsaukties uz nelikumīgu atbildības pāreju, pamatojoties uz to, ka nav ievēroti ar ģimenes vienotību saistītie atbildības kritēriji (Dublinas III regulas 8.–11. pants, 16. pants un 17. panta 2. punkts)?

3. Turpmāks pieteikums

a) Vai Dublinas III regulas 7. panta 2. punkts un 20. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem netiek izslēgta Dublinas III regulas III nodaļas tiesību normu piemērojamība un uzņemšanas procedūras īstenošana saskaņā ar VI nodaļas II iedaļu gadījumos, kad pieteikuma iesniedzēji jau ir iesnieguši patvēruma pieteikumu pieprasījuma iesniedzējā dalībvalstī un pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts sākotnēji to ir noraidījusi kā nepieņemamu, pamatojoties uz Direktīvas 2013/32/ES 33. panta 2. punkta c) apakšpunktu, skatot to kopsakarā ar 38. pantu, taču pa šo laiku, piemēram, “ES un Turcijas 2016. gada 18. marta paziņojuma” (skat. EN P–000604/2021, Answer given by Ms Johansson on behalf of the European Commission, 01.06.2021.) faktiskās izpildes rezultātā, pieprasījuma iesniedzējā dalībvalstī tiek īstenota pieņemama turpmāka pieteikuma procedūra?

- b) Gadījumā, ja atbilde uz trešā jautājuma a) daļu ir noliedzīga:

Vai trešā jautājuma a) daļā aplūkotajā gadījumā Dublinas III regulas 7. panta 2. punkts un 20. panta 1. punkts ir tad jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem netiek izslēgta Dublinas III regulas III nodaļas tiesību normu piemērojamība un uzņemšanas procedūras īstenošana saskaņā ar VI nodaļas II iedaļu ar ģimenes vienotību saistītos atbildības kritēriju gadījumos (Dublinas III regulas 8.–11. pants un 16. pants)?

- c) Vai Dublinas III regulas 17. panta 2. punkts vēl ir piemērojams, ja pieteikuma iesniedzēji jau ir iesnieguši patvēruma pieteikumu pieprasījuma iesniedzējā dalībvalstī un pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts sākotnēji to ir noraidījusi kā nepieņemamu, pamatojoties uz Direktīvas 2013/32/ES 33. panta 2. punkta c) apakšpunktu, skatot to kopsakarā ar 38. pantu, taču pa šo laiku, piemēram, “ES un Turcijas 2016. gada 18. marta paziņojuma” (skat. EN P–000604/2021, Answer given by Ms Johansson on behalf of the European Commission, 01.06.2021.) faktiskās izpildes rezultātā, pieprasījuma iesniedzējā dalībvalstī tiek īstenota pieņemama turpmāka pieteikuma procedūra?
- d) Gadījumā, ja atbilde uz trešā jautājuma c) daļu ir apstiprinoša:

Vai ar Dublinas III regulas 17. panta 2. punktu patvēruma pieteikuma iesniedzējam pieprasījuma saņēmējā dalībvalstī ir piešķirtas subjektīvas tiesā aizstāvas tiesības? Vai šajā ziņā pastāv Savienības tiesību normas par valsts iestāžu rīcības brīvību, piemēram, ģimenes vienotības, bērna interešu ievērošana, vai arī tas ietilpst vienīgi valsts tiesību piemērošanas jomā?

4. Ģimenes locekļa, kurš dzīvo pieprasījuma saņēmējā dalībvalstī, subjektīvās tiesības

Vai arī ģimenes loceklim, kurš jau uzturas pieprasījuma saņēmējā dalībvalstī, ir tiesā realizējamas tiesības uz Dublinas III regulas 8. un nākamo pantu un ar to saistīto pārsūtīšanas tiesību normu ievērošanu (Dublinas III regulas 18. pants un 29. un nākamie panti; attiecīgā gadījumā skatot tos kopsakarā ar Dublinas III regulas 13., 14. un 15. apsvērumu, skatot tos kopsakarā ar Hartas 47. pantu) vai Dublinas III regulas 17. panta 2. punkta ievērošanu?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Savienības Pamattiesību harta, it īpaši 7., 9., 33., 47. un 51. pants

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās

aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (pārstrādāta redakcija) (OV 2013, L 180, 31. lpp., un labojumi – OV 2017, L 49, 50. lpp.), it īpaši 7., 8., 9., 10., 11., 16., 17., 18., 20., 21., 27., 29., 30., 31., 32. un 33. pants

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (OV 2013, L 180, 60. lpp.), it īpaši 33. un 38. pants

Komisijas Regula (EK) Nr. 1560/2003 (2003. gada 2. septembris), ar kuru paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai piemērotu Padomes Regulu (EK) Nr. 343/2003, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2003, L 222, 3. lpp.), kas grozīta ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 118/2014 (2014. gada 30. janvāris) (OV 2014, L 39, 1. lpp.), it īpaši 5. pants

Padomes Direktīva 2003/86/EK (2003. gada 22. septembris) par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanu (OV 2003, L 251, 12. lpp.)

Atbilstošās valsts tiesību normas

Verwaltungsgerichtsordnung [Administratīvo tiesu procesa kodekss] (turpmāk tekstā – “VwGO”) redakcijā, kura publicēta 1991. gada 19. martā (*BGBI. I*, 686. lpp) un kurā pēdējo reizi grozījumi ir izdarīti ar 2021. gada 16. jūlija likuma 3.a pantu (*BGBI. I*, 3026. lpp.), it īpaši 123. pants

Asylgesetz [Likums par patvēruma tiesībām] (turpmāk tekstā – “AsylG”) redakcijā, kura publicēta 2008. gada 2. septembrī (*BGBI. I*, 1798. lpp) un kurā pēdējo reizi grozījumi ir izdarīti ar 2021. gada 9. jūlija likuma 9. pantu (*BGBI. I*, 2467. lpp), it īpaši 80. pants

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Pieteicēji ir Sīrijas valstspiederīgie. Pieteicēji Nr. 1 un Nr. 5 ir precējušies savā starpā. Pieteicēji Nr. 2., Nr. 3. un Nr. 4 ir pāra nepilngadīgie bērni.
- 2 Pieteicējs Nr. 5 ieradās Vācijas Federatīvajā Republikā 2015. gada 20. oktobrī, kur viņam tika piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss 2016. gada 11. oktobrī.
- 3 Pieteicēji Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3 un Nr. 4 ilgāku laiku uzturējās Libānā. 2019. gada 4. jūnijā viņi caur Turciju ieceļoja Grieķijas Republikā (Kosas sala). Tajā viņi 2020. gada 26. februārī iesniedza patvēruma pieteikumu. Tas saskaņā ar Direktīvas 2013/32 38. panta 1. punktu tika noraidīts kā nepieņemams. 2021. gada 8. februārī pieteicēji Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3 un Nr. 4 iesniedza vēl vienu patvēruma

pieteikumu, kuru Grieķijas iestādes acīmredzami izskatīja kā pieņemamu turpmāku pieteikumu.

- 4 2021. gada 6. maijā Grieķijas Republika saskaņā ar Regulas Nr. 604/2013 9. pantu lūdza atbildētāju uzņemt pieteicējus Nr. 1., Nr. 2., Nr. 3 un Nr. 4. Atbildētāja to noraidīja ar 2021. gada 12. maija vēstuli, pamatojoties uz to, ka pirms turpmākā pieteikuma iesniegšanas tika pieņemts lēmums par pieteicēju Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3 un Nr. 4 pirmo patvēruma pieteikumu.
- 5 2021. gada 18. maija vēstulē Grieķijas Republika lūdza no jauna izskatīt tās pieprasījumu. Tā norādīja, ka nedz Direktīvā 2011/95, nedz Grieķijas tiesībās netiek nošķirts pirmais pieteikums un turpmākais pieteikums. Dublinas [regulas] normas vēl ir piemērojamas. Tādēļ saskaņā ar Regulas Nr. 604/2013 9. pantu un 17. panta 2. punktu atbildētājam ir jāuzņemas pieteicēji Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3. un Nr.4.
- 6 Ar 2021. gada 20. maija vēstuli atbildētāja atkārtoti noraidīja Grieķijas Republikas uzņemšanas pieprasījumu.
- 7 2021. gada 7. jūlijā pieteicēji iesniedzējtiesā iesniedza pieteikumu par pagaidu noregulējumu.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 8 Prasītāji lūdz, lai atbildētāja apmierinātu Grieķijas Republikas uzņemšanas pieprasījumu un atzītu, ka ir atbildīga par pieteicēju Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3 un Nr. 4 patvēruma pieteikuma izskatīšanu. Viņi uzskata, ka efektīvas tiesību aizsardzības apsvērumu dēļ (Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants) esot nepieciešams ātri pieņemt lēmumu.
- 9 Atbildētāja norāda, ka pieteicēju Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3 un Nr. 4 pirmais patvēruma pieteikums jau Grieķijā ir noraidīts. Tādēļ ģimenes atkalapvienošanās saskaņā ar Regulu Nr. 604/2013 esot izslēgta. Attiecīgās tiesību normas saskaņā ar to formulējumu pēc pirmās procedūras pabeigšanas vairs nav piemērojamas.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

Apelācijas sūdzības pieņemamība

- 10 Iesniedzējtiesa uzskata, ka pieteicēju iesniegtā apelācijas sūdzība par atbildētājas noraidošajām atbildēm nav pieņemama.
- 11 Regulā Nr. 604/2013 ir skaidri paredzēta tikai pārsūtīšanas lēmuma apelācija [pārsūdzēšana] (27. pants). Savienības likumdevējam bija zināms, ka nav reglamentēts, vai var piemērot humāno klauzulu pēc patvēruma meklētāja pieprasījuma (skat. Komisijas ziņojumu par Dublinas sistēmas novērtējumu,

2007. gada 6. jūnijs, COM [2007] 299, galīgā redakcija, 2.3.1. iedaļa, zem “Vienāda piemērošana”).

- 12 Ir tiesa, ka ar Regulu Nr. 604/2013 starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējam var tikt piešķirtas tiesības tiesvedības ietvaros atsaukties uz šīs regulas normu ievērošanu (šajā nozīmē skat. Tiesas spriedumus, 2017. gada 26. jūlijs, *Mengesteab*, C-670/16, EU:C:2017:587, 62. punkts, un 2017. gada 25. oktobris, *Shiri*, C-201/16, ECLI:EU:C:2017: 805, 44. punkts).
- 13 Tomēr iesniedzējtiesa uzskata, ka šādas tiesības, vismaz tādos gadījumos kā pamatlietā aplūkots, pamatojoties uz Regulu Nr. 604/2013, nepastāv.
- 14 Ģimenes atkalapvienošanās, kas galu galā ir prasīta apelācijas sūdzībā, faktiski ir reglamentēta nevis Regulā Nr. 604/2013, bet gan Direktīvā 2003/86, kurā dalībvalstīm arī ir noteikts pienākums paredzēt attiecīgus tiesību aizsardzības līdzekļus (18. pants). Tādējādi ir nodrošināta bērna un ģimenes interešu efektīva tiesību aizsardzība tiesā.
- 15 Cits secinājums arī nebūtu saderīgs ar Regulas Nr. 604/2013 mērķi, kas ir “[paredzēt] iespēj[u] ātri noteikt atbildīgo dalībvalsti, lai garantētu starptautiskās aizsardzības noteikšanas procedūru faktisku pieejamību un nekavētu sasniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumu ātras izskatīšanas mērķi” (5. apsvērums).

Steidzamība

- 16 Tiesību jautājumi, kas ir prejudiciālo jautājumu priekšmets, dalībvalstīs netiek vērtēti vienoti (skat. piemēram, *The Migration Law Clinic of the VU Amsterdam, An Individual Legal Remedy against the Refusal of a Take Charge Request under the Dublin III Regulation*, 2020. gada septembris, 6. iedaļa, un tajā minētā judikatūra), it īpaši tāpēc, ka par tiem parasti lemj steidzamības tiesvedībās, pieņemot neapstrīdamus nolēmumus.
- 17 Tie tikai Vācijas Federatīvajā Republikā vien var attiekties uz daudziem gadījumiem (*Ergänzende Informationen zur Asylstatistik für das Jahr 2020 und das erste Quartal 2021 – Schwerpunktfragen zu Dublin –Verfahren*, *Deutscher Bundestag*, izdevums 19/30849).
- 18 Tādēļ, lai nodrošinātu Savienības tiesību vienveidīgu interpretāciju un piemērošanu, kā arī lietderīgo iedarbību, ir nepieciešams Eiropas Savienības Tiesas nolēmums, it īpaši ņemot vērā tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību būtisko lomu Savienības tiesību sistēmā un Regulas Nr. 604/2013 būtisko lomu kopējās Eiropas patvēruma sistēmas darbībā.
- 19 Tā kā pamatlieta varētu tikt izbeigta, ja nolēmums tiktu pieņemts parastajā tiesvedības ilgumā, piemēram, Grieķijas iestādēm pa šo laiku pieņemot lēmumu par pieteicēju Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3 un Nr. 4 patvēruma pieteikumiem vai nelegālas sekundāras migrācijas rezultātā, ir vajadzīgs Eiropas Savienības Tiesas ātrs nolēmums.

- 20 Pašlaik pieteicēji Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3 un Nr. 4 dzīvo nestabilos dzīves apstākļos bēgļu nometnē Kosas salā. Saskaņā ar Grieķijas tiesību aktiem viņu uzturēšanās Kosas salā ir ierobežota.

DARBA VERSIJA